

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Виходза раз у тижню.
Цена на цали рок 100 Динари.
На 1/2 рока 50 Динари.
За Америку, 4 долари на рок.
Рукописи и други писма треба
послати на адресу:
"РУСКИ НОВИНИ" НОВИ САД
"Војвођена улица број 2."
Претплату на РУСКЕ-НАРОДНЕ
ПРОСВИТНЕ ДРУЖТВО, РУСКИ
КРСТУР (Бачка).

Рок VI.

Нови Сад, пятък 15. Новембра 1929.

Ч. 41. (249)

Хто надвлада.

Живот човека то една велька борба на жемни. Так написано стој уж у библији. А тота борба, може буц, пѣгда ше баржей не обачовала як цо у нашим вику. Борба за живот, за егзистенцију, за право. У теј борби пануе еден закон, по котрим надвладауе тот, хто за живот приправени, хто моцнейши и хто ше лепше современим обставинам зна привисонобиц.

Кед патрима на перозумни створеня, видзиме, же медзи нѣма пануе солидарности и помагане едних гу другим (на пр. грамушки, пчоли и т. д.). По теј солидарности и медзисобней помощи их живот постава легчейши. Так то и медзи людзми и народом борба за живот, егзистенцију муши буц организована. Посединец не посцигне нѣякого успиху, але громада воединцох, маса зязвана по едней дружтвеней потреби и едним идеалом.

З того виходзи, же на борбу живота, за реализоване наших змаганьох треба ше нам приправити. Нашо сили сконцентровац, а то значи другими словами организовац ше.

Наш земледѣлец муши прийсц до прешведченя, же без организацији не може

буц нѣякого напредованя. Поединец може ище отримат наслѣдство своѣх предкох, але подвигнуц ше на степен модерного напредного газди не годзен без организацији. У велѣх наших людзох ест целосци и шмелосци за умноженьом як материалних так и душевних капиталох, але хибѣ свидомосци о взаемней помочи. Прето и велѣ наши людзе пре тоту хибу не могли витримац пешкайшу современу кризу и не виновати пре своју шмелосци материално страдали. У организацијох помага еден другог, потримуе го у його добрих змаганьох и не да му пропаднуц.

Особено нам Русином потребни таки земледѣлски удруженя, бо при нас ест найвечей таких малих газдох, котрим треба помогнуц и давигнуц их. Роздумуйме и бешедуйме вельо о тих организацијох и закладайме их тераз през жиму. Еден добри приклад земледѣлскеј организацији дава наша "Кооператива" у Керестуре. Не имеме забуц, же лем добре организовани земледѣлци вивоюе себе достойне положенне у чловечим дружтву и надвлада у борби живота.

сцекол пред Турками до Балату, вец ше блукал по швецѣ. Бул у Америки и Африки. Тераз го цага лем до Нишу бо сцѣ там у вишлебодзеним своѣм месце косци зложити.

82 вагони риби. Прешлого року владено на державним именику Беле 82 вагони риби у вредности од 5 милиони дин.

Катастри у Сербји до тераз не були запровадени, аж у најновших часох списуе ше жем. Шлицка жем виношус 10 милиони хектари а до тераз списано и ушорено 600.000 хектари. Робота буду тирвац ище голем 10 роки.

Два нови закони? Новини являю, же ше у министерји Правади находити два нови закони, котри би од нового року мали ступити до животоу. По едним закону би службено дописоване було лем латинским буквами, а други закон запровадуе еден календар.

Евхаристийски конгрес за цалу Југославију отримат ше у Загребу од 14 до 17 августа слѣдујуцего року.

ДАНИЛ РАК:

Јак ше школуе иници народи, а јак ми?

Опис коѣто предмету, почнем зое слѣдујуцу историю:

Було то не так барз давно. Еден наш учитель и еден земледѣлец, котри баж теѣи бул одборник на општин, — путовали през еден швабски малац. Було то у септембру мешацу. Пред поладином окло под давеним горама сцигли пред школу. Учитель зауставел коч, зшол долу, пошол гу својому колегови на пар слова, але о кратке време ше врацел и ишли даљеѣ. Док ше коч рушел одборник претварел: Пана, док ли там були, а през школски облаки увидѣл вельо дзеци, и нараз ми пришли думки до резулту, же зме прешли хотар и полвалала, а я пѣгда на обачел таке даско цо за школу. Так виатра валал, як да би у нѣи таки дасци анѣ не були. А воѣи его, як видѣм, шлицки су ту у школи.

Жито з Југославији вельо ше вивокуе до Булгарскеј. За слѣдујуци рок закупели булгарски тарговици у нас 4000 вагони жита. Од 11 до 20 октобра лифировано до Булгарскеј 217 вагони жита.

Преходзене до турскеј вири. У велѣх случајох у послѣдни часи „християнсѣ“ у нашеј держави преходзели на муслиманску (турску) виру, а то найвечей пре то, же би ше там могли зати оженѣц попрѣ живеј першой жени. Верховни поглавар муслимански забранел тераз примат християнох до муслиманскеј вири лем пре женѣдбу.

Влапени по 10 рокох. Року 1919 забил у Осеку наредник С. Галовац едного војака а вец сцекол. Вон ше крил по варошох и валалох под другим именом. Кед думал, же його злодѣство уж забуте врацел ше до Осеку и там го влапели.

Премѣнка у бановинох. Бешедуе ше, же ше роби о тим да срези Вуковар, Винковци и Жупаня припадну ище гу бановини Савскеј.

У нашим отечеству

Закон о бановинох. Видати и по нѣи ше уж почало управляц од 16 т. мешаца. Велѣ ствари тераз ше буду швидше окончовац а особено ше пошвецѣ вецей бриги подвигнуцу земледѣлства.

Церковна автономия православней церкви ушорена законом. По нѣи кажде церковне общество ма право вируцовац порцији на своѣх вирикох, котри

цивилни власци буду виганяц. Крем того виропаку у школох преподавац буду священѣици. Тераз приходзи на шор да ше ушоря и одношеня катол. церкви до держави по конкордату.

Блукал ше по швецѣ. До Бечкереку пришол еден 83 рочни дѣдо и на полицији виявел, же ище малем еднѣм жаданѣ: да ше поврати до својого родного места Ниш. Вон 1875 року

Учитель: Гей, там су шлицки у школи. Баж сем ше питаѣ колегови, кельо ма уписаних школарох до його класи. Гварал, же 42, и же од 1. септембра шлицки шорово ходза до школи.

Одборник: Баж тота рѣчѣнка снарѣи ми до очох, же гу под час ученя, уж у септембру малацу не видно дзеци по улици, а у нас ище аж и у октобру гу ширцом по шолу, по концу валала, по улици, а не ридѣе мож и видѣти по драже, под час ученя и през цали рок. Овѣдѣл гу на малала строги штрофию тих родичох, котри не посладо дзеци до школи. То мѣ барз интересуе, бо у нас на малала барз вельо бриги маже зое школским штрофами.

Медзи тим сцигли зме трет валалску хижу. Гу заѣк наш одборник ашѣл до валалскеј хижѣ. Док ше врацел, и коч рушел,

почал приповідає: Папа! пребачце, же сом вас кус на дукше време закримал, але школка ствари ме бара интересовала, а аням, же будзе интересовац и пан биров гого, но сом чул о тей ствари.

Учитель: Та вера мне и само го интересув, цо же сце там гварели, и цо вони вам?

Одборник: Но цо. Респонд сам бировани и другим цо там були, же у нас же по шкоро ходза дзеци до школи. Же у нас у септембру — октобру мешацу вице анї половка дзеци не ходза до школи, а и други лем не ретовно. Же у нас у тих мешацох учителя по 100—200, або и по вецей дзеци индаваю кажде тидзень. Исто так же шкоро ходза у мешацу априну—юлу. Же у нас на валаде така громада стої искалох за штрафи; же биров и нагалци гоч би инше не робели лем родичох штрафани, и так би не надвадали шницк штрафи вигнаи. Але и штрафи не маю нельо смисла, бо гоч и кару заплаца, дзеци лем не пошло до школи, кед на нїх маю работи дома. Вещка сом ше питал, цо роба вони, же у нїх так редовно ходза до школи.

Учитель: А цо вони на то поведла?

Одборник: Но цо, Черне ше шницки шмекли, а вец биров гварел, же у нїх таких слухайох не, же би родичох требало штрафец пре школу и же у нїх таке даво би була таньба за родича. Же у нїх кажде родич сам ше стара, да му дзецко редовно ходзк до школи, да ше учи и кажде рок зверни свою класу. Же у нїх добротворни дружба и ввалаш стараше ше и за худобни дзеци, за ходза до школи. Даю им ядармо кїжки, шмаги, кец треба и хлеба, огриву, и други потребни срества. Же у нїх крем слабумних кажде дзецко, було то богате, худобне муни зверниц основну школу подполце.

Учитель: Видице, пан ешкун!

ик то краини! То значе, же вони су учени, интелгентни людзе. Вони цешя науки, и людзох цешя по науки, по доспытатоски, по образованосци.

Одборник: Пришло ми до разумя, же сце гварели, же ту уж шницки дзеци ходза до школи, а ваши колега, при котрим сце були, ма дзеци шницких лем 42. Як то може буд? Ша у нас сцея учитель учи по 70—100 дзеци.

Учитель: У Францускей по закону один учитель не може учи вецей од 40 дзеци. Видице и цо ше шваби су культурни людзе. И поци идз ятк, да олегчан школку роботу и дзецку и учительшину, бо знаю, же олегчане работи повежшава успих (жежке орань-древеного индуга олегчал железни плуг и повежшал урожай). Вони знаю, же учитель може ше звїзмац зос поединим дзецком, и може добри успих укацац лем теци, кед ма дзеци цо менше число; а и дзеци лем у таким случаю можю ше добре учи и успих укацац. Дзе ест у школи дзеци превельо, там учитель учи лем масу, и даки успих може укацац лем з масу. Зато Шваби сами ше силую, да один учитель ма цо менше число школярох.

Видице у тям валаде ест шницки школярох лем 410, а у нас 660, а учительски сяди и вони маю 10, як цо и ми. Зато вони у VI (шестей) класк маю 60, а ми лем 8 школярох, цо значе, же у нас лем кажде двацете дзецко подполце, зверниц основну школу.

Одборник: Папе, але чи то правда? Ша я вице думал, же у нас у школи ест вежши успих як у нїх. Бо ша наша школа красна, модерновина як их.

Учитель: Цо ше тиче успиха онатїце цїк статистику, увидице, же стої так, як я гварел. Школу маме правда игол и Шваби, бо нас закон присиловал да ю направиме, лем ше не корисцїме з нїм так як вони. Их дзеци

сами бже до школи, а нашгос штрафами чежко до нїх насцац, як цо сце сами гварели.

Его тельо зос историї преподосци, а далей наставим я о ствари.

Широм швета

Страдел 4 дзеци у одной секунди. У галицким валаде Золочов вдерел тих днїох гром до хижки селянина Лучейка. Гром вдерел до лїпи при хижки вец ше врадел през камин до хижки дзе при столї шедзели три дзвїки, син и сушед. Шницки остали на месце мертви.

Сцекол з Русї. Позпати вода чеських комунистох Др. Шмерал, котри шогор Сталина, сцекол зос цалу фамелию з Русї. Вон гвари, же обставини там не возможни и же ше пановане комунистох приближуе ту кончини.

Чарїи университет. Нїгерс (чарки) у Америки уж маю еану високу школу (универзитет), а тераз така висока школа отворена у Компати у Африки. Профасоре су енглезе и студентох уж понад 500. Вони уча земледїлство, медицину, филозофию и т. д.

У Польскей вице не пришло до согласия медаї генералом Пилсудским и председателем парламента Дашинским. Дашински пещел отримал засидання парламента у присуствїю военских особох, котри пришли з Пилсудским на засиданье, бо войско ше не шме мишц до политики.

Славяне под талинску владу немаю анї мало шлебоды. Шницки славянски новини забрансти, а хто и найменей сумнїви того завераю.

Жима у французскей. Новини являю, же у Францускей настала нагла премьонка хвилї. Температура спадла на 4° спод нули. Еден ше полицай на стражи эмарануд, бо бул легко облечени.

Наслїдник престолу — шлосер. Син немедко го наслїдника престолу княз Лудвиг Фердинанд, котри ма 24 роки а бешедус совершено б. дяки, поеднал ше у фабрики Фордових автомобилох у Лос Анжелос за шлосера.

Винаци мост. Тих днїох торжественно пошвещени у Келну найвежши винаци мост у Европи.

Белави дим. Двоме мадярски енджилере виначили таки апарат, котри фабрикуе белави дим. Помощу того апарата можю ше крилатици окруциц таким димом, же их не видко.

Отровна свадзба. У мадярским валаде Бекеш на одной свадзби похорели ше шницки особи. Доктор констатовал, же ше шницки особи отровели од вина, котре

ФЕЛЬТОН

А. П. ЧЕХОВ.

Урядникова шмерц.

Едного прекрасного вечера, не меней красни сгезектор Иван Дмитрич Червяков, шедзел у театру у другим шоре карсцельох и патрел на меселатов „Корневальскї дзвони“. Вон патрел и чувствовал ше полни щещя. Але нараа... У приповетїох ше человек часто стрета з тим „але параз“. Спасатель маю право: та человек ше тельо раа у животу и ачудус! Але параз ше його лїцо нахмуравн, очи вищиря, диханье стане... вон одклонї меселатов спред очох, мало ше нагнул и... цахах!!! Вон цыхнул як видзице. Цыхан нїкому и нїдз не зопарто. Цыхало и парасты и политически шэфове, кеди не кеди и тайни советники. Шницки цыхаю. Червяков ше анї мало не збуцел, поудерал з хусточ-

ку лїцо и; як воспитани человек, пооглядал ше коло себе: чи не порушал мир дакого зос саїм киханьом? Але ше аж тераз збуцел. Обачел, же дїдо, котри шедзел пред нїм, у першим шоре карсцельох, неарестано уцерал з рукавицу свою през власох главу и шницку и цошка попод нос дудрал. У старому человеку розпознал Червяков цивильного генсрала Бризжалова, котри служел у министерїи железницох.

„Я го помирскал!“ — подумал Червяков. — „Не мой є поглавар, страпнски є, але ипак не швечи ше. Треба ше препитац з нїм!“

Червяков ше паканцїл, нагнул ше цалим целом напредок и привелпнул генсраловї до уха:

— Премачце, ваше превосходительство, я вас помирскал... я то зробел случайно...

— Ніч, ніч...

— Пре Бога пребачце ми. Та я... я то не сцел!

— Ах, шедзице, модлїм вас! Пушце ме най слухам!

Червяков ше збуцел, глупо ше ушмихнул и почал патрїц на бїну. Патрел але уж вецей не чувствовал щещя. Почал го мучиц лемир. Помедзи акти приступел гу Бризжалови, мало препол коло нього и кедзвладал свою бояжливосц, премумлял:

Я вас помирскал, ваше превосходительство... Премачце... Та я... я не думал да вас...

— Ах, гоч цо... Я уж и забул, а ви, цали час єдиним истим! — прегвари генсрал и пещерпезливо му ше руши сподня гамба.

„Забул, а у очох му гнїв“ — подумал Червяков, неверливо попатраючи генсрала. — „И не сце да одпове. Требало би; му претолковац, же я го нїяк не сцел... же то закон природи, бо инакш подума, же я сцел пловнуц. Тераз не

подума, але познейше подума!“

Кед ше врадел дому, Червяков приповедал жени свою неагду. Жена, як ше йому видзело, одвише патрела на тоту згуду легкого шерца; вона ше лем злєкла, а потим кед ше дознала, же Бризжаков „страпнски“ умирела ше.

— Але ипак ида и вигвар му ше, прегвари вона. Подума; же ше не знаш справовац у друштво!

— О тим ше баш и робил вигварял му ше я, а вон жокшик чудне тримал... Шїм бизовно не гварел. Па анї не було кеци за бешеду.

Югре даень Червяков облєкол нову униформу, подшгудовал ше; и попол гу Бризжалови да му потолкує... Кед вошол до генсраловой хижки за чеканє, обачел там велїх модлячох, а помедзи тима и самого генсрала, котри почал примац молби. Кед випитал даскелїх давигне очи и на Червякова.

о у железних судох. Да-ни и замляли и чежко аню на живоче.

Юви вулкан. У дер-ли Костарико (Америка) тал несподзвано нови кан, од котрого цо стра-ни места и народ. 120 о-

соби погинули, 470 чежко ранети.

Урожай кафи. У Бра-зиліи того року таки обилни урожай кафи якого ище не паметато. Очекуе ше, же цена зато снадне.

Д о п и с.

Канонична визитація у Каніжі.

дені 19., 20. и 21. IX. глумбо неавсь в сердцах тамошніх на-літ, бо в тих днях мали они те витати у себе великого тя свого дорогого Архиепископа Владика Діонісія. Гаряя по-а спривала, що торжество по-ання Сго Преосвященства ви-ю як найбільшачавіше. — Осіне ще наче усміхалось, коли на ланійний дворец Сібінь в'їхав ад, а в нього яксь в супро-ці, свого секретаря о. Спірі-на Петрановича — преосвящен-ї Владика.

З запертим вілком у грудях нестяжське поздоровлення і три-атис „Слава Преосвященному адіви“ було коротким привітом окликом численної бандерії з ньо-жостими хоругвяками в ках і такими-ж відзнаками на удах. До ликратевого вілком воуу всія дорогий Гість супро-дженій віддіями і поважніши-и, що приїхали також фірами лозитання свого улюбленого адика. По дорозі в Сібіню і цдрийці якбраий нарід радісн-и окликами витав католічної адіку.

Голос мовдірї і церковних воіє зшзав в'їзд у село Вели-го Гостя, участь якого постро-ю три триумфальні брами з іписами: „Витав Владико“ і Благослови Владико“. На зу-чч в процесії виїхав численно-браній нарід як і учительство усіми шкільськими дітьми, що руках держали народні хоруг-

говки, а весь нарід з слезами в очах радісними окликами витав наближаючогося Владіку. На пер-шій брамі прийтав Преосвящен-ного в імени цілої громади оден з олчійських органів, а відтак в гарній декламациї прийтала Преосвященного одна ікоплярка, після чого передала китицю цві-тів. Ітак рушив величєвий похід, в середині якого ступав в асисті духовенства преосвященій Вла-дика, перед яким безпосередно ішли малі дівчатка в білих одя-чах і в вінцями на голобах та кидали з кошничів цвєті. — Перед парохіальним домом поз-дравив Владіку старими словами поважний громадянин Петро По-ляк, церковний дяк, а перед цер-кавою завідатель парохії, на що відповів Преосвящені уступній проповіді, подякувавши всім за почитенія, та залучували до користенія з побуту Преосвященно-го, щоб каждый старався обно-ватись душевно в юдлейній ек-сповіді. По відправі молебня уда-лись Гості на обід, а післяше сповідали до низького вечира. Слдууючого дня відбували Пре-освящені філію Шумече також в супроці бандерії, а перший відділів був в ковацких однострою і синьо-жовтою лентою через плече. Впрочем повисенія було подібне як і в Каніжі. По сповіді вірних і дітей, що перший раз сповідались та по юбилейній про-цесії, удались Владика на корот-кяй час до місцевої читальні (Р.

П. Пр. Др.) вступоводі священі-ком, учительства і заступника євітської власти. Перед читальнею у трикуфальній брамі прийтала Владіку одна дівчина зленка то-вариства, після чого відспівав хор дівчат одну народну пісню. В читальні в честь великого Гостя декламувало кілька членів і чле-нок добірні вірні, які всегда пе-реплітувано народіми піснями.

По відспіваню народного гимну удались Владика назад до Каніжі. В суботу 21. IX. храм церкви у свято Рождества Пресвятої Бо-городиці відправивась в латин-ськїй церкви Архиепископа Служ-ба Божа, підчас якої мали Пре-освящені претарку проповідь о значеню свята. По послудни по суплікації анов в гарній науці розпрощались з нами пожелавши, щоб слдууючі раз витали ми їх вже у нововибудованій церкві, бо дотепер такої ще не маем.

Так мивули скоро у нас вели-кі дні духовної радости, а одуше-вленні нарід з слезами в очах попрощав Свого Владіку, поля-тившого гарній спожин серед Своїх духовних дітей. Най Все-винній позволигь нашому доро-гому Владіку ще довгі літа тру-дитись у винограді Христовім на Славу Всемогущого Бога і на душевну користь повіреного Ім стала.

Присутній.

Зос Р. Н. П. Д-а.

Чесня млади гззда Ште-фан Папуга 692, Руски Ке-рестур даровал на РНІД-о динари 130. — Нашо сер-дечно подзєковане! На мно-гая!

Вшеліячина.

Священник и доктор. Владика Мих. Бухбергер у бемеди, котру мал на кон-гресу баварских докторох (лікарох) виявел, же званіє священіка и доктора в ме-дци собу узко звязане. Священік и доктор ише су ведно у выполньованю своїх длужностєх: во хижох при хєрих особох, у шпиталїох, при смертней посцелі. У о-статніх часох в менчнн (лікарски) науку и други признаваю, яка мощна звяз истнує медци душу и целом и як велике значене ма взаїмне оцпоишенє души и цєла. У вельо случайох докторе ше стараю оздра-ниц цєло помочу души. А заш священік ма нагоду

ствєразит, як велике значе-не, да хори оздрави, ма його стан душевни. Владика дзє-ковал доктором у мену свя-щенїства за гармонійну и дружєску роботу докторох зос священіками. Христи-янська любов гу ближнім и вирносц гу длужносцом буду и надалей сполучовац священікох и докторох — у приятельскєй работи.

Подал К.

Спровєдлї жиди.

Пред тарговину жиди Авра-ма Хаєса вадзєли ше двоє толвас. Єдеп гварєл, же полни мешац, а други, же не. Аврам то чул и гварєл им: нач ше видзицє, дораз зам повєм. Вишол па улїцу, же би видзєл мешацок. У

— Вщєра у „Аркадїї“, ед ше єще здогадац, ваю ревосходительство, почне риповєдац єгаскутор, а цїх-ул и... случайно вас по-верскал... Прєб...

— Але то мали ствари... Іабце ше того! Цо ви жа-аєц? — обраци ше генерал у другому модлячу.

„Не єще ані да гутори, адумал Червяков, и почал іядануц. — Дакле ше гні-на... Не, то ше не може гак охабиц... Я му роз-голкусм...

Кєд генерал зєршєл свою бєшєду з остатнім модля-юм и пуцєл ше до своїх лукапнїх хижох, Червяков соракнул за нїм и премум-лял:

— Вашу превосходитель-ство! Кєд смєж да вас смє-гам, ваю превосходитель-ство, то робим, можем по-єсєц, баш прєто, же ше каєм!... Не случєло ше нос мою волю, сами будаєц гакі добри да то знаєц!

Генерал гнївацò викрєвєлї лїцò и махнє з руку.

— Та ви ше очарисно подшмишкєцє панє! — прє-гварив вол скриваюци ше за дзєри.

„Яки то ту подшмихи?“ — подума Червяков. — „Ту нет нїяких подшмихох! Ге-нерал па не може похопнї! Кєд так, я ше вєцєй не бу-дзєм правдац пред тим циш-ніком! Най-го чорт нєше! Напишєм писмо, алє му не пойдзєм! Ту ми душа! Не пойдзєм“.

Так думал Червяков, кєд ишол дому. Писмо не на-писал. Думал, думал, и нї-як не мог видумац того писмо. Мушєл югредєвнє иєц генералови, да му роз-голкує.

— Я вщєра, да завадзєм-вацò превосходительство, промумля вол — кєд ге-нерал подзєвигнул на ньò очи, котри питали: не вато да ше подшмишкєцєм, як ви то гуторєли. Я ше вигварял прєто, цò сòм вас цїхатòци лорирскал... а подшмиш-ковац сòм не думал. А шмєм ше я подшмишковац?

Кєд би ше ми подшмишкє-валл, не мали би змє нї-якого почитораня пред осо-бами... не мали би змє...

— Вонка! — параз за-кричал генерал, котри по-бєлаєл и ницòк ше трєсол:

— Цò? лавїта Червяков умєрлацò од єстраху.

— Вонка! повтори ге-нерал и тупнє з ногу. У бруху Червякова ше цòшка отаргло. Нїч не ви-дєл, нїч не чул, пошол на дзєри, вишол на улїцу и оцпагнул ше... Кєд при-шол дому, не зоблєскаюци нову униформу, лєгнул на канабє и... умар.

В. Пал, гимн.

Чєканс.

И в тєбòе пєстрєстою на другого гладику... ?...

Я вòпрос почат на шїкєм, Сделослї вато нємам, И сям в себе ше шїкєм, Же долго сòмоу нєзнам.

Лєгко шїтал би я Вас, Но якє чувєстє бò було: Кєд мойò ухо параз, Тварє бò „не пойдзєм“ зачуло.

Лїтцє гак... вòцò нєзнам, Не чуєм єстраху, не думам... Брїяги, єстрадаєнї нємам, Крєм цò ше за свадзбу зберам.

Вєрцє вїгда з радєстєу таку Будучносц я не очєковал, Гуч сòм може и у маку... Най бим лєм не жаловал...

Вєрцє лєм сòвом мойò, Думано мòйòму нєрцє, Дзєчнє кх гу Нам гуторим, До шєрдца их сòйòго нєжєцє!...

Дурканє шєрдца Вашòго Лєм кєд би було за мис, На шєсцє жиди мòйòго... Було би мило и славнє!

В невєзєснослї я Но денїм шєсцє сòво, Бо шєрдца мòйò вна: Як блїскє мє двòбо!

Єстрах би я сòвою одруцєл Лєм кєд бим пєвно знал Же бим нїкого не зармуцєл Чєжкого жалю не задал.

А кєд би сòм лєм знал, Жєщєсцє мòйò не станє; На вики бим лєкал, Не ставал лїтанє.

Зато прєбавцє, же чєкам, Же длуго роадумам; Иньше рипєнє не мам, Та одвїт долї очєкуєм...

Др. М. Винай.

тим моменту вошли толпа до дутяну и покрадли му пенеж. Док ше Аврам врадел толпайох уж не було.

Жем як лѣк. Двоје професоре у Бейчу Др. Стайскал и Др. Немец почали хасновац таки лѣчи якѣ уж модерна медицина занедзбала. Вони даваю есц своім пациенгом ваппѣсту гліну з горох Харцу, бо гваря, же ше у ней находза таки елементи, котри лѣча велі хороти. Познато, же и велі некултурни народи лѣча зос жему, слунком и воду. Слунко и вода употреблюв ше и нешка најчастейше за вилчєне хоротох, а тераз ето пришол шов и на жем.

Война медзи гадами. При остатнім трешєню жєми у Перзії догодзело ше чудне собитє; з веліх дзирох лєпихадзали з жєми гади, котри започали медзи собу праву войну. Єдни пожєрали других. Моцнєйши так ше пожєрали, же вєц и сами загинули.

Найбогашта фамелия на швецє єст Митсуй Хаширобат у Япану. Походзи зос 1692 року з основатель єй бул ище худобни чловец. Вон заведол у тар-

говини систем стасмних цєнох и виплацованє у чєкох. Наслѣдство преходзи вше на найстаршого сина. Фамелия Митсуй запаковала зос своіма ладяжи над ца Цихим Океаном и єй богатство вєльо вєкше як американских милиардерох Моргана, Рокфелера, Форда и т. д.

Треца варош на швецє по числу житељох єст Токіо у Япану зос 3,800.000 житељох. Вєкши су Лондон (7,742.212) и Ньюйорк 6,017.000. Вєц приходза Берлин (4,024.000) и Париз (2,871.000).

Чєсц инавалідом. у Италиі запровадзєно, же кажди активни катона муши поздравкац инавалідох, воєни гдовци и родитєљох, котрих син у войни погинул. Розуми ше, кєд их изнаю.

Цукор зос древа. Професор Др. Бергнус винашол методу, по котрєй ше з древа може достац цукор. Давши народни посланїки у Берлину захтеваю од влади, же би помогла и цєвєжкє тому профєсорови усовєршиц свой винаход.

Русини!

Цо дзєнь видзє наш єдини ювплєйни **Руски Калєндар** на 1930. рок.

Калєндар будзє од шицких дотєрашнїх красши, зос велім красним чтєнїєм випольнєти и зос краснїма образками украсєни.

Прє ювплєйни рок Р. Н. П. Д-а тогорочному Рускому Калєндару змєньшана цєна — так, же не будзє коштац 15 Дин., як цо до тераз — але лєм **12 Динари**. — Прєго тогорочни Калєндар лєгко годна себе набавиц кажда и найхудобнєйша наша руска фамелия, — а то очєкуєме, же и цороби, же би мала прєз цєлу жинєу краснє, поучнє чтєнїє у своїх хинжох.

Як и прєшлїх рокох — так и того року буду розпослани калєндари шицким нашим парохиялним урядом, и там их мож будзє достац.

Урєва Р. Н. П. Д-а дала Штампариі „Натошевић“ цо Нового Саду и цєцєй адреси наших свидомих Русинох, котри не маю у своім краю нашого парохиялног уряду, — та тим Штампария директно пошлє нашу Калєндари, але пєнєж трєба обраховац не зос Штампарию, але зос Руским Нар. Просв. Дружтвом у Руским Керєстурє. — Пєнєж найлєгчєйше послац зос цалєй нашєй держави, як и зос цалєй Европи и Америки на наш Чєковни рачун при Поштанскєй Штєдионици у Бєоградє. — Посилац трєба так: „Руско Народно Просв. Друштво Руски Крєтур Чєк Брѳ 53.133“. Чєк ше добнє на каждєй вошги. Хто сє мац Калєндар, най такой нарочи од Руского Нар. Просв. Друштвє зос Руского Керєстурє, — та му ше пошлє. —

Браца Русини! Анї єдна Руска фамелия не шмє остац прєз тогорочного Руского Калєндара! — Укажмє, же своєо любимє, — и же своєо знамє почитовац!

За Р. Н. П. Д.

МИХАИЛО МУДРИ,

председатель.

Мали вѣсти.

Руски Керєстур

† Прѳчи Мария р. Мудри.

В соботу 9. XI. т. р. умарла зос наглу шмерцу у красних 70 рокох у Керєстурє мац нашого свѳченика о. Прѳчи Янка, управитєля парохїи Раєво-Сєлскєй.

Покойна прєжила свой жик у красних християнских

чєснотох — особєно у побожностє — и отховала св. матери Цєркви свѳченика сина Янка и два дзєчата офирѳвала чинєу св. Василия Великого. — Воошцє почитѳвану покойну випровадзєли змс на вични покой пондзелок 11. XI. 1929. Вичная єй памят!

Швєточни Отпочивок

Недзєля 21.

„И плод творят во терпении“.

Як видзимє зос словох Христових на тим швецє не може чловец приношиц Богу добри плоди без терпиния. По Адамовим гриху терпинис, то взаємна судьба ницких людєох; то наш суд вирєчени од Бога Отца у рай. Не дарємно гутори народна присловка: цєрп душо, будзєш спашєна! Тоти слова маю глѳбєкє значєнє. Цєрпєц — страдац ше муши, але то шицко трєба зложиц з божикє волю, та нам шицко видзє на спасєнє. Бог зна добре за нашє страдания, па нас у нїх помага и любви. Видзимє на Исусу, же любовь свойого божєствєного шєрца ролял найбаржєй на страдающих: на бидних и ницких, а од тих найвєцєй на недужних — болящих. Да видзимє то далєй! Евангєлиста, шведок Исусов, гутори за нїго так: „И аможє ацє вхождєтє во вєси, или гради, или села на распутиях“ полагаху недужниа, и моляху єго, да полє воскрилю ризи єго прикоснутєя. И слици ацє прикасахуся єму спєсахуся. (Марко VI., 56.) Силнє множтво людєох — у процєсийох — провадаєло Исуса

вшадзи, дзє ше лєм рушел. Хтори були исцєлєни приводаєли гу Исусу других хбрїх, як описувє євангєлиста. „Обтєкшє вєю страну ту начаша на одрих приноши ти болящия, идѳжє слишаху, яко ту єст“. (Мар. VI.) А Исус не сцєкал од нїх. Од рана до вєчєра тримал их, и не мал дзєкєди прємєна єсц з учениками своїма! Яко не моци им ни хлѳби ясти. (Марко III., 20.) Дзєкєди не могол войсц до хижки прєд нїма, дзєкєди во варошу. Мушєл остац „при дєрєх града“ и там исцєльѳвал. Вєльо раз прєрєвали Исуса у науки, вєльо раз учєници и сами фарисєє одганяли народ од Исуса, а вон ше нїгда не попосѳвал на нїх але благал учєничкох. Таки бул Исус ише и у найвєкшєй слави и у найвєкшим цєрпєню. До остатнєй годанинєи остал вєрни терпящим, бо тотя цо були розопяти з нїм страдали вєльо и вон з нїма вєдно, а покаяного разбойника так поцєшел, же му обєцал рай. Не понятна добрѳта и любовь Исусова гу терпящим! О ней мѳжємє роздумовац дзєнь и ноц, и вше пайдзємє нови глѳбини и шириши тєй любви гу страдалцим людєом. Най нам будзє на пошїху и поможї Мудри Мих

Нашо прєтилатнїци

Обновєли прєдплату слѳдующи п. п.:

Вєнчєльѳвску Янко Бачицки	на 1929. р.	100 Дин.
Контра Богумил Старк Вєрбас	"	50 "
Магєч Дзєвѳяк 292. Коцур	"	100 "
Пєлдрєги Шимко 18. Коцур	"	100 "
Др. Сєкєль Йосиф адвокат Кула	"	50 "
Горњак Микола 100. Коцур	"	100 "
Зубков Митро, катмар, Коцур	"	100 "
Буила Микола, шлєсєр Коцур	"	100 "
Пашє Янко 56. Р. К. цєрковѳик	"	100 "
Рац Фєрко, Петровиц	"	100 "
Тахач Влєдо Андриљѳв, Дзєрдљѳв	"	100 "
Ражач Дзєра, учитєль Бєрєасѳѳо	"	100 "
Мѳхљѳш Дзєра, Р. К. 104.	"	100 "
Будински Андри, з Билєй Р. К.	"	100 "
Ражач Мѳхљѳш, студ. права Загрєб	"	100 "
Харди Янко, чаранар Брѳд	"	100 "
Будински Йѳвєн Дзєрдљѳв	" 1930	100 "
Шимко Пєтро Р. Керєстур 328	"	100 "
Дудаш Пєтро 42. Р. К.	на 1929/30. р.	100 "